

International Journal of Kannada Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813
IJKR 2022; 8(4): 98-100
 © 2022 IJKR
www.kannadajournal.com

Received: 25-10-2022
 Accepted: 28-11-2022

ಸಂಪೋಷಕಮಾರ ಕಾ.

ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ
 ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ
 ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನಾರಟಕ
 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ,
 ಕನಾರಟಕ, ಭಾರತ

ಡಾ. ಬಿ.ಎಚ್. ಗುಜಲಾರ
 ಪ್ರಾಥ್ಮಾಪಕರು, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ
 ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನಾರಟಕ
 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ,
 ಕನಾರಟಕ, ಭಾರತ

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಸಂತೋಷಕಮಾರ ಕಾ. ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಡಾ. ಬಿ.ಎಚ್. ಗುಜಲಾರ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನವು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ್ವಾರ್ಥ ಘಟಿತವಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನ-ಇಂದಿನ ಮಾನವ ಜನಾಗಂಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಜನಾಗಂಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪದಂತಿರುವ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಎಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡಾ ಕಡಿಮೆ. ಏಕೈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಮೌಲಿಕವಾದ ನೀಡಿನ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುವುದು ಈ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡಿಗಲ್ಲಾದವರು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು. ಇವರ ಚಿಂತನೆ-ಮೋರಾಟದ ಫಲವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದುದೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ.

‘ವಚನ’ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ‘ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು’¹ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆ, ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಪಾಲಿಸು ಮುಂತಾದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೊಂದಿದೆ. ನಿಜಗುಣ ಸಾಮುಗಳು ವಚನದ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಅದರ ಅರ್ಥ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ‘ಪ’ ಎಂದರೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ವ್ಯಯಿಸುವುದು, ‘ಃ’ ಎಂದರೆ ಬದುಕಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಚಲಿಸುವುದು, ‘ಸ’ ಎಂದರೆ ದಿನನಿತ್ಯ ನಾವು ನೋಡುವಂತಹ ದೃಷ್ಟಿ ನಿಷ್ಪತ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನಯನಿಸುವುದು. ಇದೇ ಮಾತು ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು

‘ಅನ್ಯರ ವಚನವ ಕೊಂಡಾಡಲು ಕರ್ಮ ಬಿಡದು
 ಮೃದು ವಚನವೆ ಸಕಲ ಜಪಂಗಳಯ್ಯ’²

ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲೆ ಆತ್ಮ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತು ಮುಂದಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಅಗಾಧವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಏಕೈ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿನುಗುತಾರೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ, ಉಪದೇಶಕಾಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯವಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದಿನ, ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಿಗೆ. ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು ಇದನ್ನು ಅಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದಾಗಲಿ, ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದಾಗಲಿ ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರ ಜೀವನಾನುಭವದ ಅನುಭಾವ ವಾಣಿಯಾಗಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೆಲ್ಲ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಚಿಂತಿಸುವುದರ ಸಾಕಾರ ರೂಪವೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಪ್ರತಿ ಸಂಪೇದನಾಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಘಟಿಸುತ್ತೇ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಬಸವಾದಿ ಶರಣರ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ, ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಳಜಿಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆಯಸ್ಕಾಂತಿಸಿದೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇ ಬಂದಿದೆ.

ಇನ್ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮೊದಲ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕವಿಗಳು ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ನೂರಾರು ವಚನಕಾರರು ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಧಮವಾಗಿ ಇಂದಿನ ಕೂಡು ಹೆಚ್ಚು ವಚನಕಾರಿಯರು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದುದು ಅಜ್ಞರಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಪಂಡಿತರಾಗಿರದೆ, ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಳವರ್ಗಕ್ಕೆನೇರಿದವರಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಅಜ್ಞರಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಜನರಲ್ಲಿ ಅಪಾರವಾದ ವ್ಯಚಾರಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು ಸಹಜ ಸೂಲ್ಲಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ.

Corresponding Author:
 ಸಂಪೋಷಕಮಾರ ಕಾ.

ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ
 ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ
 ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ, ಕನಾರಟಕ
 ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ,
 ಕನಾರಟಕ, ಭಾರತ

ಇಂತಹ ವೈಚಾರಿಕ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಾದವರು ಒಸವಾದಿ ಶರಣರು.

ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಿಜವಾದ ಬದುಕನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಷಟ್ಕಂಸ್ಥಲ, ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ, ಮಾರ್ಯಾಶ್ವರಸ್ಥಲ, ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ಪ್ರಾಣಲೀಂಗಿಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಶರಣಸ್ಥಲ, ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುವ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನೀತಿಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರಗಳಾದ ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಸದಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ ಮತ್ತು ಭೃತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆಚಾರ, ಸತ್ಯ, ಹಿಂಸೆ, ತ್ಯಾಗ, ಕಾಯಕ ಮತ್ತು ದಾಸೋಹ ಮೊದಲಾದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. “ನೈತಿಕತೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು” ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಚನಗಳು ಅಂದರೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಎಂದರ್ಥವಾಗಿವೆ. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ನಾವು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ, ಆತ್ಮವಿದ್ಯೆ, ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲವನ್ನು ಅರಿಯುತ್ತೇವೆ.

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಮನೋಧರ್ಮದ ನೇಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡವುಗಳಾಗಿವೆ. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಗೊಳಿಸಿದರು. ‘ದೇವನೊಷ್ಟಿ ನಾಮ ಹಲವು’ ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ದೃವತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಿಸಿದರು ಇಂತಹ ಹಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಪ್ರಾಚೀನವು ಹೌದು, ಆಧುನಿಕವೂ ಹೌದು. ಅದು ಸನಾತನ ಅಂತೆಯೇ ಚಿರನೂತನವಾಗಿದೆ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸರ್ವಜನಾಂಗದ ತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಶರಣರು ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕರಣ ಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅದಕ್ಕೊಂಡು ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಸರ್ವಜನಾಂಗಗಳು ಧರ್ಮಗಳ ನೇಲೆಗಳಿನ ಮೇಲೆಯೇ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಶರಣರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ‘ದಯವೇ ಧರ್ಮದ ಮೂಲ’ವೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಇಂಥಹ ಹಲವಾರು ವಚನಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಅರ್ಥ ಮೂರಣವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಕಲೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಹಸನಗೊಳಿಸುವ ಸಮಗ್ರಕ್ರಾಂತಿಯ ಅರಿವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವೀಯ ಧರ್ಮವು, ‘ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಲೇಖನ್ನು ಬಯಸುವ’ ಸಚೇವ, ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ವಿಷಯಗಳು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಸೌಂದರ್ಯ ಮಿಮಾಂಸೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇತರ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಂತ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಫನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ‘ಸತ್ಯ’ ಹಾಗೂ ‘ಒಳಿತು’, ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸೂಚಕ ಪದಗಳು ಜಾಣ ಮಿಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನೀತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಲಬ್ಧ ಇರುತ್ತವೆ.

ಸತ್ಯ-ಅಸತ್ಯ, ಒಳಿತು-ಕೆಡಕು ಹಾಗೂ ಸುಂದರ-ಕುರೂಪ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಯಾ ಗುಂಪಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಪಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ-ಅಸತ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಒಳಿತು-ಕೆಡಕು ಎಂಬವಗಳು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸೌಂದರ್ಯ ಮಿಮಾಂಶೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಕುರೂಪ ಎಂಬ ಪದಗಳು ವಿರಳವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಸಾಂದಭೀಕರಣ ವಚನಕಾರರಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞ ಅಭಿವೃತ್ವವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅವರ ವಚನಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಒಸವೇಶ್ವರರ ಒಂದು ವಚನವು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಆ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭಾತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

“ನೀರಿಂಗ ನೈದಿಲೆಯೇ ಶೃಂಗಾರ;
ಸಮುದ್ರಕ್ಕಿ ತರೆಯೇ ಶೃಂಗಾರ;
ನಾರಿಗ ಗುಣವೇ ಶೃಂಗಾರ;
ಗಗನಕ್ಕಿ ಜಂದ್ರಮನೆ ಶೃಂಗಾರ;
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರಿಗೆ
ನೋಸಲ ವಿಭೂತಿಯೇ ಶೃಂಗಾರ”

ಮೇಲಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅರಿವು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ‘ಶೃಂಗಾರ’ ಎಂಬ ಮೌಲ್ಯ ಪದವು ಸುಂದರ ಅಧವಾ ಜಂದ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಮಲವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಸುಂದರವಾಗಿ ತೋರುವ ಸರೋವರಕ್ಕೆ ನೈದಿಲೆಯ ಹೂವಗಳು ಸುಂದರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ತೆರೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿ ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಶೃಂಗಾರ ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಅಲಂಕಾರವಲ್ಲ. ಅದರ ಬಹಿರಂಗದ ಶೃಂಗಾರವು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸೌಂದರ್ಯ ಮಿಮಾಂಶೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಿತ ಜಾಣ ಮಿಮಾಂಶೆಯಂತೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಮುಖಾಂತರ ಅನುಭವ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಿದೆ. ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನುಭಾತಿ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಜಾಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವಾಗ ಆದರ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ಆಧರಿಸಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಅನುಭಾತಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ತ್ವರ್ತಿಯನ್ನು ಅಧವಾ ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಸೌಂದರ್ಯದ ಅನ್ನೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೇಯದಾಗಿ ಆ ವಸ್ತುವಿನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಸದಭಿರುಚಿಯು ಇರುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಅದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಕೊಡುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅಂತಹ ವಿಷಯ ಅಧವಾ ವಸ್ತುವು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲದ ಸಂಪೇದನೆ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭಾತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕನುಭವಕ್ಕೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು. ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವೃಕ್ಷಕ್ಕಿಯ ಮೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭಾತಿಯ ಪರಿಮಾಣವು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುವಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ವೃಕ್ಷಕ್ಕಿಯ ಒಂದವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಸುಂದರವಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಅನಂದದ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣೇಭೂತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು

ಅವಲೋಕಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಅಭಿರುಚಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅದರ ಅನುಭಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭಾತಿಯ ಲೋಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾದ್ಯಮಕ್ತವಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ದುಡಿಮೆಯ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಗೊಂಡಪುಗಳಾಗಿವೆ. ಆಯ್ದಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದುಡಿಮೆಯ ಸಾಮಧ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶರಣರು ವಚನಗಳ ಮುಖೇನ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಫಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಿನದ ಬದುಕಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಆಹಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶೇಖರಣೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಶರಣರು ತಿಳಿಯಬಯಸಿದರು ಇಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಣಾಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಕೆನಿಷ್ಠ ಹಾಗೂ ಗರಿಷ್ಠ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಅಂತರವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಜೀವನದ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುವಂತಪುಗಳಾಗಿವೆ. ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಶರಣರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ವಚನಗಳ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ರಾಜ್ಯದ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದವರು ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯ ನಡೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರ್ಥವಾದಿ ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಮಾರೋಹ

ವಚನಕಾರರು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಜಡವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ನಾಂದಿಯನ್ನು ಹಾಡಿದ ಹರಿಕಾರರು. ಮನುಷ್ಯ-ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ತಾ ಭಾವವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಶೈಷ್ಣಿ ಸಂಘಟನಾಕಾರರು ಅವರು. ಜಾತಿ-ಮತ-ವರ್ಗ-ವರ್ಣ-ಲಿಂಗಭೇದಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸರ್ವಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾರಿದ ಕ್ರಾಂತಿ ಪುರುಷರು ಅವರು. ಸಮಾಜದ ದುರುಲ ವರ್ಗದವರ ಶೈಯೋನ್ನತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರು ಬಸವಾದಿ ಶರಣರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಘಟನೆಗಳ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ನಿಷ್ಕರ್ಷಪಾತ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕವಾದ ವ್ಯಜಾನಿಕ ವಿಶೇಷಣ, ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಬದುಕನ್ನು ಸಹ್ಯವಾಗಿಸುವ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಶರಣರ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಕಾರತೆಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.

ಆಕರ್ಷಣಿಕಗಳು

ಕ್ರಮಿ	ಕೃತಿಕಾರರು	ಪ್ರಕಾಶನ ವರ್ಷ
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರ ವಚನಗಳು	ಸಂ : ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ.ಹಿರೇಮರ ಡಾ. ಎಂ.ಎಸ್. ಸುಂಕಾಪುರ	ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ., ಧಾರವಾಡ, 1976
ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುದೇವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ	ಸಂ : ಡಾ.ಬಿ.ಪ್ಪ.ಮಲ್ಲಾಪುರ	ಕನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2001.
ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳು	ಸಂ : ಡಾ. ಆರ್.ಸಿ. ಹಿರೇಮರ	ಕನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ, 1965.
ಬಸವಣ್ಣವರ ವಚನ ಸಂಪುಟ-1	ಸಂ: ಎಂ.ಎಂ.ಕಲಬುಗ್ರ್ರ	ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2001.
ಬಸವಣ್ಣವರ ಜಂಸ್‌ಸ್ಕುಲದ ವಚನಗಳು	ಸಂ: ಪ್ರೋ.ಶಿ.ಬಸವನಾಳ	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ ಲೆಂಗಾಯತ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಧಾರವಾಡ, 1990.
ಬಸವಣ್ಣನವರ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಂತನೆಗಳು	ಸಂ : ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ	ಶೀ ಬಸವೇಶ್ವರಪೀಠ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನಪೀಠ, ಕ.ವಿ.ವಿ., ಧಾರವಾಡ, 2003.
ಬಸವೇಶ್ವರ ವಚನಗಳು	ಸಂ : ಘ.ಗು.ಹಜಕಟ್ಟಿ	ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಬಿಜಾಪುರ, 1934.
ವಚನಸಾಹಿತ್ಯ :	ಲೇ: ಎಚ್. ಪ್ರೇಚಾರಿಕ ಅಧ್ಯಯನ	ಕನಾಟಕ ವಿ.ವಿ., ಧಾರವಾಡ, 1977.
ಶಿವಶರಣೆಯರ ವಚನ ಸಂಪುಟ	ಸಂ:ಡಾ. ವೀರಣ್ಣ ರಾಜೂರ	ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2001.
ಸಂಕೀರ್ಣ ವಚನ ಸಂಪುಟ-1 ರಿಂದ 8	ಸಂ: ಡಾ. ಎಂ. ಎಂ. ಕಲಬುಗ್ರ್ರ್ರ	ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2001.